

Fastställd av kommunfullmäktige den 11 juni 2013 § 66

Funktionsnedsättning 2025

Fastställd av kommunfullmäktige den 11 juni 2013 § 66

Innehållsförteckning

Funktionsnedsättning 2025	3
Inledning.....	3
Förutsättningar för delaktighet på lika villkor i Tierps kommun	4
Huvudområden för delaktighet på lika villkor i Tierps kommun	4
Läges och behovsbeskrivning i Tierps kommun år 2012	5
Barn och ungdomar	7
Vuxna	8
Socialpsykiatri	10
Demenscentrum	11
SUF – Samverkan Utveckling Föräldraskap.....	12
Arbetsätt och metoder	12
Bakgrund till beredningens arbete	13
Framtidssmedja	13

Funktionsnedsättning 2025

Inledning

Detta dokument för personer med funktionsnedsättning är en viljeinriktning för Tierps kommun och grundar sig på den dialog som beredningen Omsorg och Livsmiljö har haft med olika brukarorganisationer, anhöriga, personal inom Vård och Omsorg, personal inom Gymnasiesärskolan, tjänstemän och andra medborgare.

Arbetet såg sin början i den Framtidssmedja som anordnades lördagen den 17 september 2011 där olika grupper från brukarorganisationerna, tjänstemän samt politiker träffades för att diskutera en funktionsnedsättningspolicy 2025, utifrån åtta värdegrundsord.

Detta dokument ska vara vägledande i de politiska och verksamhetsmässiga besluten men också vara så levande att den finns med i det dagliga arbetet. I dokumentet finns dels de framförda behoven från de olika brukarorganisationerna, dels de politiska utmaningar som beredningen Omsorg och Livsmiljö tagit som sin viljeinriktning

Detta dokument ska ses som ett komplement till övriga styrdokument i kommunen. Den uttryckta viljan och ambitionen ska ligga till grund för utskottet Arbete och Omsorgs arbete. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete som konkretiseras i verksamhetsplan och budget, säkerställs att personer med funktionsnedsättning har en likvärdig plats i samhället.

Tierps kommuns handikappolicy, som är baserad på Tierps kommuns vision och tillgänglighetspolicy, är numera inlemmad i Funktionsnedsättning 2025. Den utgår därmed som eget dokument, från och med den dag detta dokument antas av kommunfullmäktige.

Målsättningen är att Tierps kommun ska vara ett samhälle där alla människor, ska ha likvärdiga möjligheter i samhället oavsett funktionsnedsättningar.

Beredningens mål efter öppna möten med de olika brukarorganisationerna är att verka för att utmaningarna ska vara genomförda i Tierps kommun 2025.

Tierp 2013-05-06

Barbro Wiklund

Ordförande, beredningen Omsorg och Livsmiljö

Förutsättningar för delaktighet på lika villkor i Tierps kommun

Informationen från kommunen ska göras tillgänglig för alla personer med olika funktionsnedsättningar. Utgångspunkten för delaktighet är reglerna i FN-konventionen om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning.

Ökad medvetenhet hos människor i samhället, myndigheter, företag och organisationer om olika funktionsnedsättningar och de rättigheter, behov och möjligheter som finns, regel 1.

Medicinsk vård och behandling ska ske i samråd med kunden. Kommunen ansvarar för att effektiv medicinsk vård och behandling finns tillgänglig, regel 2.

Rehabilitering/habilitering ska ges utifrån individuella behov för att uppnå största möjliga självständighet och funktionsförmåga, regel 3.

Stöd och service ges utifrån individuella behov och ska bidra till att personer med funktionsnedsättningar blir mer oberoende i det dagliga livet och ges en stärkt möjlighet att utöva sina rättigheter, regel 4.

Huvudområden för delaktighet på lika villkor i Tierps kommun

Tillgänglighet se tillgänglighetspolicyn för Tierps kommun antagen av kommunfullmäktige (KF 2008-09-16). Tillgänglighet i den fysiska miljön för personer med funktionsnedsättning ska följas upp varje år t.ex. en rundvandring kan göras för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna ge sina synpunkter på hur det fungerar i samhället. Informationen från kommunen ska ges ut på tillgängligt läsmedium för personer med synnedsättning, regel 5.

Delaktighet. Kommunen ska arbeta för att personer med funktionsnedsättning inte blir negativt särbehandlade. Kommunens lokaler ska ha fullgod och fungerande utrustning för personer med hörselnedsättningar, regel 5.

Särvux är en del av vuxenskolan och vänder sig till vuxna med intellektuellt funktionshinder eller förvärvad hjärnskada. Särvux har en egen kurs- och timplan på grundläggande och gymnasial nivå. På Särvux studerar man 1-3 timmar per vecka. De flesta elever kombinerar studier med arbete. Vuxna med funktionsnedsättning skall efter avslutad skolgång ges möjlighet till fortsatt träning utifrån individuella önskemål och behov såväl på daglig verksamhet som särvux, regel 6.

Förskolan skall vara tillgänglig för barn, föräldrar och personal med funktionsnedsättning, regel 6.

Utbildning ska vara möjlig både på grundskole- och gymnasienivå likväl som distansutbildning i kommunens regi. I möjligaste mån bör sådan utbildning vara en integrerad del av den ordinarie utbildningen, regel 6.

Arbete bör erbjudas för att ge goda möjligheter till egen försörjning där kommunen ska bidra till att skapa förutsättningar till detta, regel 7.

Ekonomisk och social trygghet är en förutsättning för goda levnadsförhållanden, regel 8.

Familjeliv och integritet är en rättighet som skapar förutsättningar för delaktighet på lika villkor till exempel att kunna fungera som förälder och ses som en självständig individ, regel 9.

Läges och behovsbeskrivning i Tierps kommun år 2012

Personer med insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL), myndigheten

Antalet personer som beviljas LSS har varierat i mycket liten grad under åren.

Inflytande

I samband med att en person beviljas insats enligt LSS ska han/hon erbjudas möjlighet till en individuell plan. Huvudsyftet med en sådan plan är att stärka den enskilds självbestämmande och att underlätta samordningen av insatserna som den enskilde får från olika verksamheter.

Målgrupper som ökar i kommunen är:

- Unga med psykiska problem.
- Unga med en lindrig form av utvecklingsstörning ökar inom särskolan.
- Unga med funktionsnedsättningar där hemsituationen blivit ohållbar.
- Unga vuxna med neuropsykiatriska diagnoser.
- Unga och vuxna som ansöker om assistansersättning via försäkringskassan får i större utsträckning än tidigare avslag på sin ansökan. Detta beroende av att försäkringskassan antagit en ny vägledning för bedömning. Dessa personer ansöker om denna insats enligt LSS personlig assistans.
- Gruppen äldre ökar i kommunen, vilket kan innebära att äldre fler får olika former av funktionsnedsättningar.

Allmänt LSS barn, ungdomar och vuxna:

Behov boende

- En grupp elever som går ut särskolan år 2013/2014 med stora omvårdnadsbehov har anmält intresse för en gruppboende för yngre.
- Ungdomsboende/träningsboende för unga vuxna med lindrig utvecklingsstörning och neuropsykiatriska funktionshinder, för att kunna träningsbo i syfte att bedöma vilken bostadsform som passar.

Utmaning

- Utveckla insatsen korttidsvistelse för personer med lindrig utvecklingsstörning och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, regel 4.
- Bygga ut boendestödet till personer som vill bo själva och som tillhör personkretsen enligt LSS, regel 4.

Behov Daglig verksamhet

Ungdomar vill i ökande utsträckning vara som andra, de vill ha jobb och egen bostad. Personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar vill kunna utnyttja sin speciella begåvning och det krävs individuellt anpassade lösningar.

Utmaning

- Individuellt anpassad sysselsättning för personer med olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, regel 7.
- En flexibel organisation som följer upp individens/elevens behov och önskemål.
- Daglig verksamhet för personer som tillhör personkrets 2, till exempel personer med funktionsnedsättning efter stroke, olycka eller med Alzheimers diagnos, regel 7.

Behov fritiden

- Behov av fritidsverksamhet för personer som växt ur fritidsgården. Dessa personer söker i dag ledsagare och kontaktperson. Det finns även behov av att kunna gå till en öppen verksamhet där det finns vuxenstöd och för att träffas. ”Öppna verksamheter att gå till, är mer att leva som andra än att ha beslut om bistånd”.

Barn och ungdomar

Insatser som ges till barn och ungdomar med funktionsnedsättning syftar till att ge en bra verksamhet för barnet/ungdomen samt att ge föräldrar stöd och avlösning. Insatserna ska var individuellt anpassade och ge möjlighet till stimulans och utveckling samt verka för ett så självständigt liv som möjligt.

Korttidsvistelsen – Trollsländan

En förändring har skett av målgruppen från barn/ungdomar med multihandikapp till fler med diagnoser inom autismspektrumtillstånd. En del barn/ungdomar har insatsen verkställd i form av stödfamilj.

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Insatsen innebär att ungdomar som tillhör LSS-personkrets ska få tillsyn före och efter skolans slut samt under lov. Insatsen ska utformas flexibelt och individuellt. För denna insats svarar skolan. I kommunen finns även ett ”särfritids” för barn mellan 6-12 år, denna verksamhet omfattas av skollagen.

Särskolan och gymnasiesärskolan

11 elever är inskrivna i grundsärskolan och 28 i gymnasiesärskolan varav 12 ungdomar kommer från andra kommuner. 12 ungdomar går på gymnasiesärskola på annan ort.

På gymnasiesärskolan kommer en del elever sent in som har en lindrig utvecklingsstörning. Skolan har sex elever från Östhammars kommun och tre elever från Älvkarleby kommun och de har även haft elever på PRAO i år från Heby kommun.

För att kunna få ut elever från särskolan till öppna markanden krävs mer resurser i form av handledare, även elever under PRAO inom vägvalet behöver handledare och stöd.

Gymnasiesärskolan har nu verksamhetsträningsprogram på två olika nivåer, en inriktning mat och boende, vilket är ett individuellt program, samt fordon, fastighetskötsel och hälsa och omsorg som är på nationell nivå. Elever som vill jobba med djur söker Jällaskolan i Uppsala.

Behov

- Rekrytera personal med rätt kompetens utifrån nya behörighetskrav i skollagen.
- Utveckla daglig verksamhet tillsammans med specialpedagogisk personal.

Utmaningar

- Personal från skola, boende och daglig verksamhet och Sär vux får likvärdig utbildning runt funktionshinder och specialpedagogik, regel 9.
- Kommunen ställer sig positiv till att ta emot fler personer med funktionsnedsättningar genom enskild plats, regel 7.

Vuxna

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet syftar till att, utifrån den enskildes behov, förutsättningar och önskemål, skapa en sysselsättning, där varje person ska få möjlighet till individuell utveckling.

Cirka 95 personer har beslut om daglig verksamhet. Det finns tre olika former av daglig verksamhet.

- Sinnesstimulans, två grupper, 6-10 personer i varje grupp.
- Arbetsinriktad verksamhet, 8 grupper, 7-10 personer i varje grupp.
- Företagsplatser, 15-20 personer.
- Kontinuerlig inventering av elevernas behov görs tillsammans med gymnasiesärskolan, detta för att kunna möta nya behov av dagliga verksamhetsplatser.

Behov

- Att utveckla dagliga verksamheten.

Utmaningar

- Anpassa dagliga verksamheten efter individernas behov, regel 7.
- För personer som fyllt 65 år och inte längre arbetar inom daglig verksamhet finns behov av att utveckla möjligheterna till stimulans och en meningsfull vardag, regel 10 och 11.

Bostad med särskild service

Stöd till de boende på gruppboestad och serviceboestad ska ges på ett sätt som stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv.

73 personer har beslut om bostad med särskild service.

17 personer som tillhör LSS personkrets har beslut enligt SoL om boendestöd. Dessa beslut verkställs av personal från gruppbostäderna. En succesiv ökning av dessa beslut har setts genom åren.

Det finns sju gruppbostäder i kommunen och det bor mellan fyra och sju personer på varje gruppboestad. Medelålder på de som bor i gruppbostäderna varierar från 35 år till 70 år. Snittåldern ligger på 49,5 år.

Det bor 12 personer på respektive serviceboestad, snittåldern är 33 år (år 2012).

Behov

- Kunna erbjuda servicebostad till de som söker. Det finns ett större behov av servicebostad än gruppboende.
- Kompetensutveckling för personalen för att kunna möta nya målgrupper.
- Behov av att bygga upp ett boendestöd till de personer som bor i egna lägenheter och är i behov av stöd.

Utmaning

- Kunna möta målgrupper inom autismspektrumtillstånd, personer med förvärvat hjärnskada och personer med dubbeldiagnoser bland annat med psykiska funktionshinder, regel 3.
- Behov av ett boende och någon form av träningsboende för att öka möjligheten att ge rätt insats, regel 4.
- Behov av riktade boenden, både vad gäller diagnoser och ålder, regel 4.

Övriga insatser som ges till barn/ungdomar och vuxna

Avlösarservice i hemmet kan erbjudas både som regelbunden insats och som en lösning vid akuta behov under hela dygnet till anhöriga och familjehemsföräldrar. Insatsen ges i hemmet och syftar till att ge berörda en möjlighet att genomföra egna aktiviteter.

Ledsagarservice främsta syfte är att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i olika aktiviteter i gemenskap med andra samt att bryta isolering och förhindra ensamhet.

Kontaktperson är att likna vid en god vän och ges till dem som har ett litet eller inget fungerande socialt nätverk. Kontaktperson ska verka för en aktiv fritid, bryta isolering och ge råd i olika situationer.

Personlig assistans är ett individuellt utformat stöd, som ges i olika situationer av ett begränsat antal personer knutna till den person som beviljats assistans. Den som får assistans ska ha ett inflytande över vem eller vilka som ska ge den personliga assistansen.

Personlig assistans är avsedd för personer som är i behov av återkommande hjälp med personlig hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med annan person eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den enskilde (grundläggande behov). Överstiger de grundläggande behoven 20 timmar per vecka kan en ansökan om statlig assistansersättning göras.

Socialpsykiatrin

Kommunen har enligt socialtjänstlagen ett särskilt ansvar för personer med funktionsnedsättning och ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Kommunen ska verka för att den enskilde får meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter individens behov.

Träffpunkten Skutan

Skutan är en träffpunkt för personer med långvarig psykisk ohälsa. Målsättningen för verksamheten är att de som kommer till träffpunkten ska få möjlighet att bryta isolering och få gemenskap med andra. Personalen på Skutan stöder och vägleder personerna i kontakten med samhället.

Under år 2012 har Skutan haft 8 besökare/dag.

Behov

- Ett trygghetsboende för målgruppen i eventuell samverkan med annan kommun.
- Anpassad sysselsättning och möjlighet till studier. Kommunen ska aktivt samverka med studie och yrkesvägledningen, arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen.
- Boende på landbygden med tillgång till djur och natur.
- Kommunen samverkar med brukarföreningar att ha aktiviteter för sina medlemmar.

Utmaningar

- Utifrån sitt mående ha en träffpunkt för stimulans vid ett antal tillfällen, regel 11.
- Möjlighet till medicinutdelning efter behov i samverkan med landstinget, regel 2.
- Möjlighet för målgruppen att få subventionerade resor för träning, stresshantering, nöjen etc., regel 4.
- Stöd och hjälp i boende i ett akut läge av sjukdomen, till exempel, städ, tvätt, lämna och hämta barn etc., regel 4.
- Brukarsamordnare/stödperson/personligt ombud, som kan finnas med i kontakten med myndigheter. Ska finnas med som minnesstöd, tolk, medlare. Behov av att reflektera efter mötet, regel 4.

Boendestöd

Boendestödjarna ger personer med långvarig psykisk ohälsa struktur, stöd och vägledning i den enskildes hem.

Behov

- En gruppboende för målgruppen.
- Mer kunskap och insikt hos kommunledning och tjänstemän kring arbetet med personer med psykisk ohälsa, regel 1.

Utmaning

- Ett individanpassat stöd i det egna boendet även under tidiga morgnar, kvällar och helger, regel 4.
- Utveckla en mer varierad sysselsättning för målgruppen, regel 3.

Demenscentrum

Demenscentrum är beläget på Wesslandia i Karlholmsbruk. Där finns tre avdelningar med sammanlagt plats för 46 boende, dagverksamhet och anhörigstöd. Avdelningarna är uppdelade utifrån de boendes olika behov, så att personer med grav demens och beteendestörningar inte bor med personer som har en lindrigare form av demenssjukdom. Dagverksamheten vänder sig till personer med demens och som bor i ordinärt boende. Dagverksamheten är öppen från måndag till fredag. Anhörigstödet erbjuder samtal, information och utbildning till anhöriga.

Behov

- En dagverksamhet för yngre personer med demens och att verksamhet även kan erbjudas kvällar och helger.
- Utveckla anhörigstödet.
- Utveckla den evidensbaserade (vetenskapligt belagda) vården och omsorgen för personer med demens.
- Utveckla arbetet med att arbeta efter de nationella riktlinjerna för personer med demens.
- Behov av sjuksköterskor med en specialutbildning i demens och demensvård.

Utmaning

- En avdelning för yngre personer med demens, regel 2.
- Inrätta ett team för biståndsbedömning av personer med demens eller en speciell demenshandläggare, regel 2.
- Fortlöpande utbildning av personal som arbetar med personer med demenssjukdom, regel 6.

SUF – Samverkan Utveckling Föräldraskap

Bakgrund

FIB-projektet (föräldrar med intellektuella begränsningar och deras barn) startade i Tierp 1998. FIB projektet blev sedan grunden för det kunskapscentrum, SUF som nu finns i Uppsala.

Nuläge

I Tierp finns en familjecoach anställd som ger föräldrar och barn stöd i hemmet och en dag i veckan finns en caféverksamhet på familjecentralen öppen för dessa familjer. Stödet ges till föräldrar som har någon form av kognitiva svårigheter, som till exempel svagbegåvning, utvecklingsstörda, förvärvad hjärnskada eller andra neuropsykiatriska funktionshinder så som Aspergers syndrom och ADHD. För närvarande är det 20 familjer och 36 barn i Tierps kommun som omfattas av SUF-projektet. Det finns ett stort mörkertal.

SUF i Tierp samverkar med habiliteringen, mödra- och barnhälsovården, psykiatrin, LSS-handläggare, förskola/skola och gymnasiesärskola.

Behov

- Behov av en egen budget.
- I och med att det finns ett mörkertal så kommer förmodligen fler föräldrar att få diagnos och därmed kommer också verksamheten att öka.
- Att det finnas ett ökat intresse och ökad kunskap hos kommunledning och chefer runt dessa frågor.

Utmaning

- Att stödet till familjerna i hemmet även kan ges under helgerna för resurserna behövs alla veckans dagar, regel 9.

Arbetsätt och metoder

Verksamhetsplan för äldreomsorg och funktionshindradeomsorg

Övergripande verksamhetsmål i produktionsplanen för äldreomsorgen och funktionshindradeomsorgen är att kunderna ska få ett professionellt bemötande och att kunden sätts i centrum.

De kunder som får vård och omsorg eller andra insatser ska känna trygghet, uppleva tillgänglighet. De ska ha inflytande och vara delaktiga i upprättande av individuella planer samt ha möjlighet till meningsfulla aktiviteter och gemenskap. Insatserna ska vara individuellt utformade och stärka individens egna resurser. Arbetet ska genomsyras av ett rehabiliterande/habiliterande syn- och arbetsätt, där kunden ska ges möjlighet att utifrån sina egna resurser så långt som möjligt och klara de vardagliga aktiviteterna.

Bakgrund till beredningens arbete

Framtidssmedja

Den 17 september 2011 höll Beredningen för omsorg och livsmiljö en framtidssmedja i kommunen. Syftet var att de inbjudna skulle diskutera hur ett bra liv för personer med funktionsnedsättning ska utformas i kommunen.

Diskussion fördes kring kommunens värdeord och tolkningen av dem.

Trygghet skapas genom:

Framtidstro
Ekonomi
Gemenskap
Nya tekniska hjälpmedel.
Trygghet för personer med funktionsnedsättning är A och O.

Respekt för den enskildes integritet genom att:

Ge ett individuellt bemötande.
Individbegreppet förstärks.
Utveckla kunskap och sträva efter förbättringar.

Bemötande av den enskilde genom att:

Öka kunskapen om olika funktionsnedsättningar
Ha respekt för den enskildes kunnande, nyckelord är kunskap och kompetens.
Respektfullt bemötande.
Bemöta individen/människan, inte efter diagnos.

Inflytande genom att:

Ett fortsatt arbete med genomförandeplanerna.
Låta brukarorganisationerna komma till tals.
Lyssna på de funktionsnedsattas behov, mycket kan säkert göras för en ringa slant.
Inflytande innebär rättigheter och skyldigheter.
Viktigt att bjuda in, bli lyssnad på.
Kunna påverka och bli räknad med.
Ge bättre och bredare information, individanpassad.
Kunna påverka mitt liv.

Kontinuitet genom att:

Samla kunskap och kompetens kring individen.
Ge struktur i tillvaron.
Behålla samma personal.
Skapa en trygg bas kring de funktionsnedsatta.

Tillgänglighet genom att:

Ökad fysisk tillgänglighet och genom attityder, ta vara på brukarnas erfarenheter.
Förbättra möjligheterna att komma i kontakt med tjänstemän.
Beslut tas utifrån olika funktionshinderade behov.
Skapa en grundläggande plattform för allas behov och rättigheter.
Ha råd att kunna vara delaktig.
Aktiviteter ska finnas i hela kommunen inte bara i Tierps köping.
Anpassa samhället – bygga bort handikappet.

Jämlikhet genom:

Inflytande
Ekonomisk jämlikhet.
Syssestättning som är givande – leva lika.

Delaktighet genom:

Inflytande
Brukarorganisationerna får komma till tals i större utsträckning.
Viktigt att se vad dessa värdeord innebär för varje individ